

**Posudek na disertační práci
Mgr. Gocha Ochigava**

Obchodování se ženami v mezinárodním právu

1. Téma disertační práce:

Zvolené téma je tématem aktuálním. Obchod se ženami se přes přijetí četných mezinárodně právních instrumentů nezdařilo vymýtit. K tomu přispívá složitá ekonomická situace v některých zemích i častý rozpad rodinných struktur.

2. Formální požadavky na disertaci:

„Obsah“ práce není přehledný, byl generován pravděpodobně pouze automaticky. Text je na mnoha místech těžko čitelný, obsahuje celé pasáže uvedené v infinitivu (př. s. 139 an.), zbytečně podtržené (s. 140) nebo v tabulce (s. 5). Text týkající se zákonné úpravy v Gruzii je pouze schematický. Od str. 179 autor uvádí „neuvěřitelná fakta“, postup, který nenáleží do disertační práce. Poznámkový aparát je přítomen, v řadě případů autor však neuvádí prameny k vhodnému místě v textu (např. str. 61). Naopak seznam literatury je v pořádku, obsahuje řadu aktuálních i cizojazyčných pramenů. Vadou práce je časté přílišné zobecňování – autor např. neuvádí, o které zemi se v konkrétních případech jedná a uchyluje se k pausalizaci (např. str. 11).

3. Obsah práce:

Cílem práce je „popsat“ problematiku obchodování se ženami v mezinárodním právu; tento cíl autor splnil.

V první části se zaměřuje na definici hlavních pojmů problematiky obchodu s lidmi. Již v této části je možno spatřit podrobnou znalost problematiky autorem a jeho angažovaný přístup (byl zakladatelem NGO na ochranu práv

děti). Tato část má však částečně příručkový charakter; autor např. doporučuje, jak „poznat, že jde o obchod s lidmi“ (S. 17).

Další část je věnována mezinárodním a evropským aktivitám a dokumentům o obchodování s lidmi. Vychází zejména z Protokolu OSN o prevenci, potlačování a trestání obchodu s lidmi z roku 2000 a Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, na evropské úrovni pak z Úmluvy o opatřeních proti obchodu s lidmi. Zbytečné jsou časové údaje o konání zasedání evropských gremií (např. S. 42). Tyto prameny autor rozšiřuje o normy schválené v rámci Evropské unie. Správná je autorova poznámka, že „rozhodující vliv na prosazování nadstátních norem mají vnitrostátní opatření, která státy k jejich implementaci přijaly“ (s. 51); na tomto místě se zabývá – opět se znalostí problematiky – také implementačními kroky České republiky.

V části Model podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi autor uvádí modely vypracované různými NGO, tedy desiderata, která by měla být na nadstátní úrovni zajištěna jak organizacně, tak i finančně. Tyto cíle autor srovnává s vnitrostátními modely této ochrany ve vybraných zemích. Program podpory obětí v Itálii uvádí téměř identicky na dvou místech práce (S. 77 a s. 69).

V části „Regulace prostituce samostatným zákonem“ se autor přiklání k dekriminálnímu přístupu k prostituci a její reglementaci a tím i kontrole na zákonném základe (s. 83). Srovnává tento přístup s východiskem Úmluvy OSN o potlačování a zrušení obchodu s lidmi, která po státech žádá trestání tohoto jevu. Tento rozpor vysvětluje autor odkazem na citát, zajímavý by byl zde jeho vlastní postoj. Ráda bych upozornila na skutečnost, že český spisovný ekvivalent ke slovu „bordel“ je nevěstinec či veřejný dům (s. 90).

Téma „obchod s lidmi a násilí na ženách“ se zaměřuje na problematiku domácího násilí; tato však obsahuje pouze nevelkou část právních informací.

Část "obchod s lidmi, celosvětový fenomén" kvalifikovaně informuje o formách získávání obětí těchto činů, jejich dopravou a motivy, kapitola věnovaná migrační politice zmiňuje zatím ještě neplatnou úmluvu OSN o právech migrujících pracovníků a členů jejich rodin. V závěru práce autor navrhuje řadu konkrétních opatření, která je třeba v této oblasti přijmout: Tato část měla být lépe nazvána "Závěr", autor neměl o sobě hovořit v plurálu, neboť tím vytváří dojem, že se nejedná o jeho vlastní, avšak o kolektivní práci.

Z mezinárodně právního pohledu je zajímavý pohled autora na mechanismus řešení individualních a stížností, kdy autor kritizuje nedostatky mechanismu ESPL a Evropského soudního dvora. K jejich odstranění navrhuje vytvoření zvláštního mechanismu po řešení stížností jednotlivců zaměřených na obchod s lidmi. Zde by mě zajímal autorův názor na otázku, zda by nebylo možné mechanismus Evropské úmluvy o lidských právech aplikovat i na tuto sféru – napr. v oblasti zákazu otroctví či zákazu ponižujícího zacházení. Je možno – dle dosavadní judikatury ESLP - státu uložit pozitivní povinnost těmto jevům zamezit?

4. Autor svou prací prokázal vlastní znalost sledované problematiky a schopnost zastávat vlastní stanoviska. Četné nedostatky doporučuji odstranit nejpozději před zveřejněním práce. Ohled beru na skutečnost, že autor není rodilým českým mluvčím. V průběhu obhajoby prosím o zodpovězení uvedené otázky.

Závěr: Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze, 17. června 2008.

Marek H. H. H. H.